

SPORADISKT

Nr 8

Mars 2019

Högst personligt tyckande och tänkande om ditten och datten..

Denna gång blir det lite om olika jubileum för klubbar, info om bridge och liknande spel, några rader om ÅBF-rallyt mm. Men jag börjar med följande text, hämtat från Sollefteå BK:s hemsida:



I bridgekontakt kan medlemmar läsa att Ann Lidfors blivit den första kvinna som nått stormästartiteln i Ångermanland.

I vårt distrikt är den prestationen unik med tanke på att det är obefintligt med guldävlingar och även sparsamt med lagtävlingar. De flesta poäng att spela om finns i regel inom just lagtävlingar.

Bridgen har varit lite av en "Gubbsport" men som tur är har detta förändrats under 2000-talet. Numera kan man se en tillväxt av damer på de kurser som anordnas.

I våra grann-distrikt finns det heller inte så många stormästare bland damerna. Medelpad har 3 stycken, Västerbotten har 2 och Jämtland/Härjedalen har 2.

Ann började att spela bridge i början av 80-talet där hon deltog i kurs med ledare som Gunnar Bolin och sedermera Christer Cedergren. Under 80- och en bit in i 20-talet spelade Ann ofta distriktsmästerskap för damer tillsammans med Liz Anderberg. Dom tillsammans deltog även i flera SM finaler. Numera är det dottern Sofie som får agera partner i dessa tävlingar.

Snabbt hopräknat har Ann under de senaste 10 åren skrapat ihop 25 medaljer i olika distriktsmästerskap varav 11 är av glänsande guld. Otaliga starter i olika SM finaler har hon också hunnit med dock inga medaljer men ett par hyfsade placeringar med en 9:e plats som bäst.

Vad är då hennes styrka som bridgespelare förutom ett stort intresse? Enligt min mening är det definitivt försvarsspelet och spelföringen som skördar störst framgång.

Så grattis Ann till en bra prestation.

/

Sollefteå BK
Ordf, J Mähler

Här vill jag tillägga att Jerry kanske hade det jobbigt hemma några dagar!? Ann och Jerry spelar för det mesta tillsammans men Ann lyckades bli stormästare före Jerry 😊 Det dröjde dock inte länge förrän även Jerry blev det, så stort grattis till båda!

I sammanhanget passar jag även på att berätta att paret numera driver Bridgeresor AB, så titta gärna till <http://www.europabridge.se> för att se vart nästa bridgeresa går. Roligt med ett norrländskt initiativ som jag tycker vi ska gynna.

JUBILEUM !



Mellersta Norrlands Bridgeförbund

Ordförande 1948, Harry Hall, Sundsvalls BK

Kända datum för klubbars bildande:

Backe BK, jan 1944

BK Bridgebröderna, Sundsvall, 3/11 1941

BK Josephine, Sundsvall, jan 1945

Bollsta BK, 1939

Hoting BK, 1927

Härnö BS, 1941

I21 BK,

Lidens BK,

Ljungaverkens BK,

Långsele BK, 23/ 1942

Prästmons BK,

Sollefteå BK, 8/3 1939

Stockviks BS

Sundsvalls BK, nov 1943

Ånge BK,

Östersunds BS, 1943

Med all säkerhet har fler klubbar funnits men det är dessa som omnämns i boken BRIDGE från 1948.

**Med tanke på detta så har flera klubbar chansen att
fira jubileum framöver!**

T ex så firar Sollefteå BK 80 år just i år!

Härnö får chansen 2021, Sundsvall 2023 och Backe 2024.

En ide kan vara att ansöka om sanktion för guldpoäng och anordna en hejdundrande tävling. 80 Kr i startavgift (80 sponsorer..), 80 tårtor, 80 par osv..



ÅBF-rallyt igen..

I förra numret av Sporadiskt hade jag en del, i mitt tycke, viktiga förslag till ändringar i ÅBF-rallyt. Vad jag vet har ännu inget hänt.

Ytterligare ett argument för att plocka bort de extra poäng som införts till de som kommer etta, tvåa eller trea är att om ett par går väldigt bra under rallyt, kanske man väljer att räkna bort Mix-DM, har man då spelat med samma partner så kan dessa inte särskiljas och det är väl önskvärt med bara en vinnare som vi haft de sista 15-20 åren? Av denna anledning bör även Individuella-DM (Roland Tibblin Cup) återinföras i rallyt.

Roland Tibblin Cup är ett kapitel för sig.. en trevlig tävling som nu har blivit åsidosatt av ÅBF. Tävlingen riskera nu att få ett mycket mindre antal startande och kanske är den på väg i graven på grund av detta beslut? Jag tycker att man ska gynna så många speltillfällen som möjligt i vårt lilla distrikt.

Information om föregångare till vårt spel Bridge:

Whist

Har spelats i över 500 år. De som satt mittemot spelade ihop men någon budgivning förekom inte utan sista kortet i leken bestämde trumffärgen. Tydligen var det mycket oväsen i spellokalen för namnet sägs komma av att man äskade tystnad med ett väsende ljud som lät ungefär som "whist" (jämför engelskans "whistle" = producera visslande eller väsende ljud). Första gången det omnämns regler för Whist var i Charles Cottons bok *Compleat Gamemaster*, 1680.

Mot slutet av 1800-talet kom man på att givaren skulle få välja trumf eller överlåta detta till partnern. Därefter kunde spelet börja och enligt reglerna skulle då utspelshanden säga "partner, may I lead?" och få till svar "Pray do". Därmed var bridge eller bridgewhisten som den kallades, född. Poäng gavs för hemspelade slammar och det fanns möjlighet att dubbla och redubbla. Även Träkarlen uppstod vid denna tid.



Bridge

Det går inte att säga i vilket land eller när bridgen uppstod. Spelet är en utveckling från Whisten och kom fram samtidigt i ett flertal länder kring 1890. Namnet Bridge har varit svårt att härleda och normalt anges tre-fyra förslag; 1. Det kommer från det ryska ordet "biritch" som sägs vara ett engelskt uttal, av ett spel som heter Biritch. Den första boken om bridgewhist hette "British or Russian Whist". 2. Två gifta par i Leicester, England, turades om att gå över den skraltiga bron till varandra för att spela och blev till "well, tomorrow night is your bridge". 3. Samspelet (överbryggningen) att låta partnern ange trumf anges också ibland.

Auktionsbridge

Snart (kring 1900) fann man det orättvist att bara det ena paret fick bestämma trumf. Man införde att den som bjöd högst fick hand om spelet. Årtal som anges för detta är bl a Bath Club, 1906 och Portland Club 1907 (båda i England). Man införde även begreppet Utgång. Spelet svepte fram som en prairiebrand över västvärlden under de närmaste tjugo åren.

Kontraktsbridge

Finland var födelseplats för Kontraktsbridgen. Så hette nämligen den båt som på hösten 1925 gick på en kryssning mellan San Fransisco och Havanna. På båten fanns bridgegänget Harold S Vanderbilt, Dudley L Pickman, Frederick S Allen och Francis M Bacon III. De bestämmelser som Vanderbilt införde är i stort sett oförändrade än i dag. Man fick endast räkna poäng för det man bjudit, begreppen farlig och ofarlig zon infördes. År 1927 publicerades den första lagboken – Laws of Contract Bridge – av New Yorks Whist Club. Redan 1930 hade kontraktsbridge övertagit auktionsbridgens roll på bägge sidor av Atlanten.

Under 30-talet utvecklades spelets budgivning, tävlingsformer mm men grundidéen bestod. Den mest framträdande personen för utvecklingen var ryssamerikanen Ely Culbertson. Culbertson som bl a genom sin karisma, tävlingsmatcher om stora prissummor, mängder med bridgeböcker och mustiga berättelse om sitt tidigare liv skapade ett enormt intresse för spelet. Jag rekommenderar att läsa om denne man men här ges inte utrymme för mer.

1925 Grundidéerna till kontraktsbridgen skapas på kryssningen med båten Finland.

1930 Nederländska Bridgeförbundet bildas

1931 Sidney Lenz och Milton Works ger ut "The Official Book och the Official System". I slutet av året arrangeras det mest omskrivna jippet i bridgens historia, matchen mellan Culbertson – Lenz. Culbertson vinner en överlägsen seger.

1932 bildas en internationell bridgeorganisation som blir en början till European Bridge League.

1933 Första Europamästerskapet spelas, 9 länder deltar och Österrike vinner.

1933 Sverige Bridgeförbund bildas av klubbar i Stockholm, Göteborg och Malmö. Ingen reklam görs för att få fler klubbar anslutna. Syftet är personligt för att få delta i Internationella tävlingar!

1934 (december) 1:a numret av Svenska Bridgemagasinet kommer ut, oklart hur lång utgivning blir. Redaktionen består av Rudolf Kock och Seth Wennberg. (jag äger detta exemplar, förf. anm.)

1935 Ny stor bridgekamp; Culbertson-Sims, ånyo seger för Culbertson.

1936 Sverige arrangerar EM.

1937 startar två lag från USA i Europamästerskapen och tävlingen döps om till Världsmästerskap.

1939 Sverige vinner EM för första gången (Haag), laget består av Kock-Werner, Neuman-Sandgren.

1946 Det första Nordiska mästerskapet, Norge vinner.

1960 Den första bridgeolympiaden, Frankrike vinner.

1965 Den första TV-bridgen startar, med Putte Kocks hjälp, och samlar 3 500 par.

1966 Mästarpoängen införs 1/1 1966. Björn Hall och Ulf Knöös blir de första i landet att erövra silverpoäng.

1970-talet Regelverket för alertering skrivs. Sedan tidigare har det dock varit en "skyldighet" att redogöra för budens betydelse.



En Virapulla, observera att på de allra flesta pullorna är locket kupat. Man vänder locket och lägger det uppe på burken, där lägger man satsade marker!

Vira

Spelkonstruktören Dan Glimne har kallat Vira för "Sveriges nationalkortspel". Vira har konstruerats av svenskar. Vira är ett originellt spel, men dess beståndsdelar är inte originella. Den allmänna uppfattningen är att Vira skapades ur en kombination av spelen Lomber och Boston. L'Hombre (mannen, spelföraren) är ett ålderdomligt och komplicerat tremannaspel av spansk ursprung. Boston härstammar från Boston och är ett enkelt fyrmannaspel.

Uppkomsten av Vira är osäker men en av de troligaste myterna är att snöstormen 1810 i Vira bruk (Wira), isolerade häradshövdingen i tingshuset och att man då fann nya spelidéer under denna tid. Den första kända budtabellen för vira publicerades i Lyckans Talisman 1818.

Vira spelas på tre spelare. Endast två spelsätt används; Trumfspel (högspelet) och Misärspel (nollspel), sangspel förekommer således icke. Budtabellen förefaller överväldigande men i den skenbara förvirringen finns en ordning som gör det möjligt att utan alltför stort besvär få grepp om principerna. Till skillnad mot andra kortspel handlar det inte om en strid att försöka få hand om det eftertraktade slutbudet. I Vira är regeln den omvända; att söka tvinga upp en av de andra spelarna i ett slutbud, som han har små möjligheter att klara hem. Vinsten i Vira hämtas alltså mer hem genom andras förluster än genom egna vinster.

Priffe

Priffe är en ett försvenskat namn från franska spelet Préférence eller Préférence-whist. Spelet blev egentligen aldrig riktigt stort i Frankrike men gjorde däremot stor succé i Sverige.

Priffe är ett svenskt kortspel som är utvecklat ur det ryska spelet Préférence. Spelet bygger på Whist och går ut på att i trumfspel eller sangspel ta hem så många spel som möjligt. I misärspelet, som kallas noll, gäller det att ta så få stick som möjligt. Spelas av fyra spelare indelade i två par.

Priffe var tillsammans med Vira ett av de vanligaste kortspelen i Sverige fram till dess att bridge blev vanligt.

Fortsättning...

Budgivning: I Priffe sker det en budgivning före själva spelet. Budgivningen är avsevärt enklare och mindre sofistikerad än i Bridge, men samtidigt är den aningen mer komplicerad än i Whist. I Priffes budgivning existerar det sex spelbara bud samt pass.

Detta är de sex olika buden: spel, noll, hjärter, ruter, spader, och klöver. Spel är det högsta budet. Det är också det svåraste att spela hem, eftersom det inte finns någon trumf i det spelet. Noll är det näst högsta budet och innebär att du och din medspelare ska ta så få stick som möjligt. Ingen trumf förstås. Hjärter innebär att man vill spela med hjärter som trumf. Ruter innebär att du vill ha ruter som trumf. Både Spader och Klöver är upplysningsbud och används bara i förhand och andra hand, om spelarna vill upplysa sina medspelare om att de sitter med hyggliga kort, att de har toppkort i ett par färger och att de anser att det skulle vara möjligt att bjuda Spel. Klöver betyder något mindre bra kort än om budet är spader. Pass tar du till när du inte har något speciellt eget att bjuda. Du sitter nöjd och accepterar vad som tidigare bjudits.

I budgivningen är det så att närmast följande bud alltid måste vara högre än det tidigare. Eftersom spelarna bara får bjuda var sin gång, betyder det att sista bud, om det inte är pass förstås, blir slutbud och är det som ska spelas. Men skulle spader eller Klöver bli sista bud, då spelar man tvångsnoll, d v s man ser det som om det bjudits rundpass.



Tyska svitmärken: König, Dame, Bube

Från slutet av 1800-talet och ända in på 1930-talet, när bridgen väl slagit igenom, var Priffe jämte vid punschverandornas och rökrummens utkorade spel. Namnet Priffe är en skämtsamt vanvördig form av det officiellare Preference, franska för "företräde", vilket syftar på de olika budens rangordning.

Spelet Priffe omtalas första gången 1847, men då under namnet Preference. Det brukar betraktas som ett genuint "svenskt" spel, men är sannolikt av ryskt ursprung. I början av 1840-talet uppfanns whistvarianten yeralash (ryska för "blandning") i S:t Petersburgområdet och var i det närmaste identisk med Priffe; en av de små skillnaderna var att buden klöver och spader var faktiska bud (men i omkastad ordning jämfört med den som anges nedan).

Man använder bl a orden spelföring och robbert i Priffe.



Spännande avslutning i ÅBF-rallyt.

6/4 avslutas ÅBF-rallyt med Mix-DM (flyttat till Övik) där de bästa paren får chansen att delta i SM i Örebro.

Det är också sista deltävlingen i ÅBF-rallyt där två av sju deltävlingar får räknas bort. Anta har gjort en preliminär sammanställning:

Namn	Poäng	Sämsta
Johan Pettersson	177	30
Anders Lundgren	177	30
Åke Lundberg	163	27
Anders Elving	163	27
P-A Lindström	144	26

Jag bedömer det som att de fyra första har chansen till totalsegern. Tipset får gå till Anta som spelar med Ewa Molin, ett samspelt par, men.. jag och Gerd har inte gett upp ;-)